

Socialnämnden

Kallelse

Nämnd	Socialnämnden
Datum och tid	2021-01-20, kl.09:00
Plats	Gräsö sammanträdesrum, kommunhuset, Östhammar
Sekreterare	Fitim Kunushevci
Ordförande	Lisa Norén (S)

Ärendelista

1. Fastställande av ärendelista 2
2. Information och anmälningsärenden januari 2021 2
3. Omställningsplan för en "Trygg och hållbar äldreomsorg i Östhammars kommun" 3

Socialnämnden

1. Fastställande av ärendelista

Ärendebeskrivning

Socialnämnden har att fastställa ärendelistan.

Dnr SN-2021-3

Dpl 904

2. Information och anmälningsärenden januari 2021

Förslag till beslut

Socialnämnden tar del av informationen.

Ärendebeskrivning

Ärendet omfattar muntlig information från socialförvaltningens tjänstemän.

Socialnämnden

Dnr SN-SN-2020-79 Dpl 730

3. Omställningsplan för en ”Trygg och hållbar äldreomsorg i Östhammars kommun”

Handling A

Förslag till beslut

Socialnämnden godkänner omställningsplan för en ”Trygg och hållbar äldreomsorg i Östhammars kommun” i enlighet med förvaltningens tjänsteskrivelse, daterad 2021-01-04.

Ärendebeskrivning

Socialnämnden gav förvaltningen i uppdrag 2020-06-17 att ta fram en handlingsplan och en långsiktig strategi för en trygg och hållbar äldreomsorg i Östhammars kommun. Socialnämnden antog handlingsplanen 2020-09-30. Handlingsplanen konkretiserar vad nämnden vill se av omställningen i form av förändrade arbetssätt och verksamheter, samt kompletterar och stödjer Äldreplanen ”Det goda livet som äldre i Östhammars kommun 2018-2022”.

I ett andra steg har förvaltningen tagit fram en omställningsplan. Syftet med omställningen är att få till en trygg och hållbar äldreomsorg i Östhammars kommun. Omställningen ska finansiera sig självt genom att omfördela resurser från reaktiva och mindre effektiva insatser för målgruppen äldre till tidiga och mer effektiva insatser till samma målgrupp. Omställningen ska också finansiera den demografiutveckling som ligger utöver kommunens skattetillväxt.

Omställningsplanens innehåll innebär följande:

- Uppföljning av samtliga beslut med individuella insatser på de särskilda boendena Olandsgården, Lärkbacken och Tallparksgården ska vara färdiga 31 mars 2021.
- Insatser på de särskilda boendena Olandsgården, Lärkbacken och Tallparksgården ges som individuella insatser från och med 1 juni 2021.
- Särskilda boendena Edsvägen 16 och Parkvägen ställs om till enbart demensboenden, från och med 1 april 2021.
- Övernattning inom dagverksamhet för demenssjuka personer införs från och med 1 april 2021.
- Korttidsenheten vid vårdcentrum avvecklas 31 mars 2021.
- Ny korttidsenhet med 7 platser vid Lärkbacken startar 1 april 2021.
- Målgruppsbeskrivning för blivande psykiatriboende tas fram till senast 31 januari 2021.

Socialnämnden

- Nytt psykiatriboende med 6 platser för äldre öppnas vid Lärkbacken med start 1 april 2021.
- Ny nattorganisation SoL som är gemensam för ordinärt boende, Olandsgården, Lärkbacken och Tallparksgården startar 1 juni 2021.
- Ny resurspool startar 1 juni 2021.
- Ny hemsjukvårdsorganisation startar 1 april 2021.

Föreligger tjänsteskrivelse som beskriver förslagen till omställning.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse, daterad 2021-01-04

Beslutet skickas till

Ledningsgrupp Sektor omsorg

Socialförvaltningen
Torbjörn Nyqvist

Omställningsplan för en ”Trygg och hållbar äldreomsorg i Östhammars kommun”

Förslag till beslut

Socialnämnden godkänner omställningsplan för en ”Trygg och hållbar äldreomsorg i Östhammars kommun” i enlighet med förvaltningens tjänsteskrivelse, daterad 2021-01-04.

Ärendebeskrivning

Socialnämnden gav förvaltningen i uppdrag 2020-06-17 att ta fram en handlingsplan och en långsiktig strategi för en trygg och hållbar äldreomsorg i Östhammars kommun.

Socialnämnden antog handlingsplanen 2020-09-30. Handlingsplanen konkretiserar vad nämnden vill se av omställningen i form av förändrade arbetssätt och verksamheter, samt kompletterar och stödjer Äldreplanen ”Det goda livet som äldre i Östhammars kommun 2018-2022”.

I ett andra steg har förvaltningen tagit fram en omställningsplan. Syftet med omställningen är att få till en trygg och hållbar äldreomsorg i Östhammars kommun. Omställningen ska finansiera sig självt genom att omfördela resurser från reaktiva och mindre effektiva insatser för målgruppen äldre till tidiga och mer effektiva insatser till samma målgrupp. Omställningen ska också finansiera den demografiutveckling som ligger utöver kommunens skattetillväxt.

Omställningsplanens innehåll innebär följande:

- Uppföljning av samtliga beslut med individuella insatser på de särskilda boendena Olandsgården, Lärkbacken och Tallparksgården ska vara färdiga 31 mars 2021.
- Insatser på de särskilda boendena Olandsgården, Lärkbacken och Tallparksgården ges som individuella insatser från och med 1 juni 2021.
- Särskilda boendena Edsvägen 16 och Parkvägen ställs om till enbart demensboenden, från och med 1 april 2021.
- Övernattning inom dagverksamhet för demenssjuka personer införs från och med 1 april 2021.
- Korttidsenheten vid vårdcentrum avvecklas 31 mars 2021.
- Ny korttidsenhet med 7 platser vid Lärkbacken startar 1 april 2021.
- Målgruppsbeskrivning för blivande psykiatriboende tas fram till senast 31 januari 2021.
- Nytt psykiatriboende med 6 platser för äldre öppnas vid Lärkbacken med start 1 april 2021.
- Ny nattorganisation SoL som är gemensam för ordinärt boende, Olandsgården, Lärkbacken och Tallparksgården startar 1 juni 2021.
- Ny resurspool startar 1 juni 2021.
- Ny hemsjukvårdsorganisation startar 1 april 2021.

Socialförvaltningen
Torbjörn Nyqvist

Bakgrund

Socialnämnden och vård och omsorg har under många år haft stora budgetunderskott. Underskott som kommit både från en oförmåga att effektivisera produktionen och att möta den demografiska utvecklingen inom gruppen äldre.

Samtidigt som det är uppenbart att socialnämnden och vård och omsorg behöver ställa om för att minska kostnaderna så behöver verksamheten också bibehålla, utveckla och stärka kvaliteten.

Mycket av socialnämndens viljeinriktning beskrivs i styrdokumentet Äldreplanen som beslutades av kommunfullmäktige i början av 2018. Socialnämnden har också tagit fram en handlingsplan "Trygg och hållbar äldreomsorg i Östhammars kommun" som konkretiserar vad nämnden vill se av omställningen i form av förändrade arbetssätt och verksamheter.

I Äldreplanen "Det goda livet som äldre i Östhammars kommun 2018-2022" beskrivs hur kommuninvånare som är 65 år och äldre ska kunna leva ett gott liv – det goda livet som äldre. Det goda livet innebär att ta vara på de erfarenheter och kunskaper som förvärvats genom livet och att känna sig trygga, uppleva gemenskap och delaktighet i samhället. Alla ska kunna vara självständiga individer som har möjligheter till att göra egna val utifrån intressen, önskemål och behov.

Handlingsplanen beskriver de aktiviteter som krävs för att Östhammars kommun ska gå från ord till handling och skapa en trygg hemmiljö för äldre samt få en mer effektiv äldreomsorg. Handlingsplanen ska komplettera och stödja inriktnings dokumentet Äldreplanen.

Parallellt med den konkreta omställningen utarbetar socialnämnden ett strategidokument som ska förstärka kultur och synsätt. Strategin beslutas politiskt i början av 2021. I framtagandet involveras verksamheterna och arbetet bygger på deras engagemang och delaktighet.

Förändring och förstärkning av kultur och synsätt

Som beskrivs i inledningen så pågår ett parallellt arbete med att ta fram ett strategidokument som ska förstärka kultur och synsätt. Centralt i det dokumentet är hur man i verksamheten får in en salutogen grundsyn och ett rehabiliterande arbetssätt i verksamheten, både på myndighet och produktion. Det är detta förändrade arbetssätt som ska ta tillvarata, bibehålla och stärka de äldres förmågor.

När resurser flyttas till tidiga mindre reaktiva insatser som t.ex. insatser i det egna hemmet samtidigt som individen ökar sin självständighet genom andra förebyggande insatser minskar behovet av mer resurskrävande insatser som t.ex. insatsen särskilt boende.

Om kommunen också får till en bättre planering och bättre förberedelse vid hemgång från slutenvården kommer detta också medföra att behovet av korttidsplatser kommer minska.

Hur verksamheten ska säkerställa detta förändrade arbetssätt kommer mer utförligt beskrivas i strategin.

Socialförvaltningen
Torbjörn Nyqvist

Beslut på särskilda boendena Olandsgården, Lärkbacken och Tallparksgården ges med tillägg om beslut av individuella insatser

Besluten på boendena Olandsgården, Lärkbacken och Tallparksgården går från ett beslut om särskilt boende där omvårdnaden beräknas lika för alla, utan individuella beslut utifrån behov till två beslut (särskilt boende + omvårdnadsbehov) där det ena beslutet avser boendet, och det andra beslutet avser insatser utifrån behov.

Omställningen innebär en mer riktad vård och omsorg med utgångspunkt i brukarens behov. Med brukarens behov i centrum och ett rehabiliterande förhållningssätt, stärker vi det friska och förebygger ohälsa hos brukaren så att personen kan känna trygghet, leva så självständigt som möjligt och uppleva en så god livskvalitet som möjligt.

Myndighet kommer gå igenom alla beslut med handläggarna och vid behov informera anhöriga och enskilda. Utifrån beslut om individuella insatser kommer verksamheten möta upp med en ökad flexibilitet och justera bemanningen efter brukarens behov.

Ekonomiska konsekvenser

Den ekonomiska kalkylen baserar sig på en omställning av 110 beslut som går från ett enskilt boendebeslut till ett individuellt beslut om insatser och omfattning. 110 beslut där varje individuellt beslut i genomsnitt uppskattas till 75 timmar omvårdnadsinsatser per månad.

I dagsläget uppgår kostnaderna för de 110 besluten till 48,6 mnkr, exklusive lönekostnader för nattpersonal på 10,2 mnkr. Kostnaderna för utförandet för de individuella insatserna dagtid (7.00-22.00) beräknas till 39,6 mnkr ($75 \cdot 400 \text{ kr/timme} \cdot 110 \cdot 12$). Nettoeffekten uppgår således till $48,6 \text{ mnkr} - 39,6 \text{ mnkr} = 9,0 \text{ mnkr}$

Tidplan

Omställningen ska påbörjas from 21 januari 2021. Uppföljningen av beslut ska vara klart den 31 mars och verksamheten ska möta upp med ett mer flexibelt arbetssätt senast 1 juni.

Omställning av de särskilda boendena Edsvägen 16 och Parkvägen till demensboenden

Befolkningen i Östhammars kommun består idag av ett högt antal äldre i jämförelse med genomsnittet i Sverige och andelen äldre förväntas öka generellt i hela landet de kommande åren. Med stigande ålder ökar risken för att insjukna i bland annat demenssjukdom vilket ställer högre krav på kompetens för behoven.

Socialnämnden fattade under våren 2017 beslut om att öka antalet Silviasystrar i verksamheten genom att fram till 2022 utbilda sju undersköterskor och att man totalt ska ha 12 personer med särskild demenskompetens anställda. I nuläget har man fem personer med demensutbildning och ytterligare fyra har utbildning inplanerad, kompetensen är utspridd i hela verksamheten men med viss tonvikt på Östhammar och Österbybruk.

Edsvägen 16 byggdes som demenscentrum och även Parkvägens lokaler är till viss del anpassade för demensboende. Boendena är anpassade för demens där man bl.a. har olika färger på korridorer och extra ljuddämpning i taket. Bemanningen har i större utsträckning utbildning och kompetens för demens.

Socialförvaltningen
Torbjörn Nyqvist

Omställningen syftar till att bevara och stärka kommunens kompetens inom demens och säkerställa att personer med demensproblematik får rätt insats och stöd.

Ekonomiska konsekvenser

Den ekonomiska kalkylen baserar sig på en omställning av 44 platser (här räknar vi alltså bara med de platser som konverteras från omvårdnad till demens) från omvårdnad till demens. 44 platser där varje plats i genomsnitt går från en dygnskostnad på 1 200 kr till 1 330 kr.

Nettoeffekten beräknas till $130 \text{ kr} * 44 \text{ platser} * 365 \text{ dygn} = 2,1 \text{ mnkr}$

Tidplan

Omställningen ska påbörjas from 21 januari 2021 och den nya verksamheten är redo att ta emot brukare 1 juni.

Övernattning inom dagverksamhet för demenssjuka personer

Som ett komplement till demensplatserna planeras det att öppna för en möjlighet till övernattning med två korttidsplatser på Edsvägen 16.

Flytt av korttidsenheten från vårdcentrum till Lärkbacken och neddragning av antalet platser från 14 till 7

I dagsläget så bedrivs korttidsverksamheten på vårdcentrum i lokaler som från början var anpassad för 28 lägenheter.

Dagens korttidsenhet har 14 platser och används både som växelvård och boende i väntan på hemgång. Korttidsenheten öppnade 2014 och kom ifrån ett behov av att samla korttidsplatser för att bättre kunna nyttja kompetens.

Dagverksamheten för demenssjuka som bedrivs på Edsvägen 16 kommer kunna erbjuda övernattning i sin verksamhet from 1 april.

I och med omställningen kommer korttidsenheten flytta från vårdcentrum till Lärkbacken och går från 14 till 7 platser. Den nya enheten kommer dela administrativt stöd med psykiatriboendet.

Hysesavtalet på vårdcentrum löper fram till 2022-12-31 och i samband med planering för flytt behöver förvaltningen se över om lokalerna kan användas till annan verksamhet eller om avtalet ska sägas upp.

Ekonomiska konsekvenser

Hyseskostnaden för lokalen uppgår 2020 till cirka 3,5 mnkr och kvarstår fram till 2022 om avtalet sägs upp. Exklusive lokalkostnader har verksamheten en driftsbudget på 11,6 mnkr för 2020, eller 2 260 kr per plats. Efter omställningen ges verksamheten en budget per plats som är något högre än tidigare då viss stordriftsfördel minskar, $2\,400 \text{ kr} * 7 \text{ platser} * 360 \text{ dgr} = 6,0 \text{ mnkr}$. Årlig nettoeffekten uppgår 2021 och 2022 till $11,6 \text{ mnkr} - 6,0 \text{ mnkr} = 5,6 \text{ mnkr}$ och från och med 2023 $9,1 \text{ mnkr}$.

Socialförvaltningen
Torbjörn Nyqvist

Tidplan

Verksamheten ska vara redo att ta emot brukare 1 april.

Målgruppsbeskrivning för blivande psykiatriboende tas fram senast 31 januari

För att få en verksamhet som är anpassad efter brukarens behov behöver en målgruppsbeskrivning tas fram. Arbetshypotesen är att målgruppen främst kommer vara personer med demens- och psykiatriskdiagnos. De mest komplexa ärendena kommer vi troligtvis behöva förstärka ytterligare kring alternativt att vi måste ha extern placering. Förutom att vara ett rent psykiatriboende kommer enheten också att stötta hemtjänsten med kompetens inom psykiatriområdet.

Tidplan

Målgruppsbeskrivning tas fram senast 31 januari 2021.

Nytt psykiatriboende för äldre med 6 platser på Lärkbacken

Personer som lider av psykisk ohälsa ökar i alla åldrar och vi saknar idag platser och kompetens för patientgruppen. Ett psykiatriboende inom vård och omsorg i Östhammars kommun innebär färre inköpta externa platser, brukare kan bo kvar i kommunen och personalens kompetens utvecklas och tas tillvara.

Lärkbacken ligger ”mitt i kommunen”, nära till WeMind (öppenpsykiatri) och det finns redan idag flera personer med psykiatriska hinder som bor på Lärkbacken.

Boendet kommer behöva jobba med att bygga upp kompetens genom utbildning och andra kompetenshöjande aktiviteter. Den nya enheten kommer dela administrativt stöd med korttidsenheten.

Ekonomiska konsekvenser

I dagsläget tillgodoses behovet antingen på ett vanligt särskilt boende för äldre, genom köp av extern plats eller hemtjänst utan anpassat stöd. Nuvarande kostnad får således skattas utifrån den kostnad som finns på våra särskilda boenden och eventuell individuell anpassning samt de kostnader som vi har för extern placering.

Nuvarande kostnader uppskattas utifrån resonemanget ovan till mellan 1 300 – 4 500 kr per dygn och att snittet uppgår till 2 700 kr per dygn. Efter omställningen ges verksamheten en budget som bygger på nuvarande uppskattad kostnad, det vill säga 5,8 mnkr (6 platser * 2 700 kr/dygn * 360 dygn).

Tidplan

Nytt psykiatriboende startar 1 april.

Socialförvaltningen
Torbjörn Nyqvist

Ny nattorganisation SoL gemensam för ordinärt och särskilt boende

I dag har varje särskilt boende en egen organisation för nattbemanningen sedan har kommunen en gemensam nattpatrull som utgår från Östhammar och tar hand om alla nattinsatser inom ordinärt boende.

En gemensam nattorganisation kan användas mer flexibelt utifrån bemanning och kompetens. Förutom att ta hand om nattinsatser inom ordinärt boende kommer den nya organisationen också ta hand om boendena vid Olandsgården, Lärkbacken och Tallparksgården som beviljats nattinsatser. Den gemensamma organisationen nattorganisationen har en chef.

Omställningen till en ny nattorganisation kommer också öka möjligheten för mer tillsyn digitalt. Här finns redan nu tekniska lösningar som möjliggör en hemtagning av den digitala tillsynen som idag görs av extern leverantör.

Ekonomiska konsekvenser

I dagsläget uppgår lönekostnader för nattpersonal till 10,2 mnkr på de särskilda boendena Olandsgården, Lärkbacken och Tallparksgården. Förutom nattbemanning på särskilda boenden så har kommunen en nattpatrull som i dagsläget utför insatser nattetid inom ordinärt boende. Nuvarande nattpatrull har en budget på 8,7 mnkr. Efter omställningen ges verksamheten en budget som är minskad med 3 nattrader, och varje nattrad har idag en kostnad på cirka 1,3 mnkr vilket tillsammans med budget för nattpatrull ger en kostnad om 14,8 mnkr. Årlig nettoeffekt uppgår till $10,2 \text{ mnkr} + 8,7 \text{ mnkr} - 15,0 \text{ mnkr} = 3,9 \text{ mnkr}$.

Tidplan

Ny nattorganisation startar 1 juni.

Resurspool

Dagens organisation ser olika ut från ort till ort och förutsättningarna och behovet skiljer sig åt mellan orterna. Ingen har överblick på helheten och alla jobbar efter eget huvud och efter egna rutiner. Vissa har bemanningsstöd som även har andra administrativa uppgifter, det finns biträdande chefer som bemannar och Omvårdnadsledare och några chefer sköter sin enhets bemanning utan administrativt stöd.

Den nya resurspoolen har som mål att öka kvaliteten och arbeta mer proaktivt och använda professionerna till rätt arbetsuppgifter för att skapa ordning och struktur med ett helhetsperspektiv. Resurspoolen kommer ansvara för introduktion av nyanställda i form av bl.a. gemensamma utbildningstillfällen för t.ex. förflyttning, bemötande, hygien, sekretess och delegering. Resurspoolen har gemensamma rutiner för sjukanmälan, bokning och återkoppling till ansvarig chef. Enheten ska hitta ett sätt att både verka lokalt och vara centralt organiserad.

Ekonomiska konsekvenser

Här räknar förvaltningen med att minska sjuktal, vikarieanvändning och övertid/mertid, men använder sig av försiktighetsprincip och sätter den ekonomiska effekten till noll.

Socialförvaltningen
Torbjörn Nyqvist

Tidplan

Ny resurspool startar 1 juni.

Ny hemsjukvårdsorganisation

Dagens HSV organisation är uppdelad i två delar, öst och väst, där förutsättningarna och behovet skiljer sig. Utöver de två delarna finns en central natthemsjukvård och HSL personal på korttidsenhet och närvårdsenhet samt en separat enhet för rehab. Dagens organisatoriska struktur upplevs som spretig och det saknas en helhetssyn.

Målet med den nya HSV organisationen är att den ska jobba på likartat sätt med ett tydligt uppdrag som gäller på alla orter inom samtliga verksamheter. Den nya organisationen ska också minska sårbarheten vid vakanser, bl.a. genom resurspersoner som jobbar flexibelt utan direkt brukaransvar.

Den nya HSV organisationen leds av en gemensam chef men kompletteras av koordinatörer för öst och väst samt närvårdsenheten. Närvårdsenheten kommer få en mycket mer central roll inom den nya hälso- och sjukvårdsorganisation under jourtid, kvällar och helger. Det kommer leda till en ökad kvalitet för den enskilde och förbättringar av logistiken inom informations överföring mellan de olika enheterna inom vård och omsorg. Den nuvarande enheten för rehab bevaras men ges samma struktur med koordinatörer för öst och väst samt närvårdsenheten. Kortfattad beskrivning av några nya funktioner:

- Koordinator närvårdsenheten: deltar vid samtliga prator¹möten. Spindeln i nätet på Närvårdsenheten
- SSK pool som arbetar flexibelt över hela området (öst/väst)
- Mottagning kvällstid: 16.00-21.30 går alla samtal till en sjuksköterska på närvårdsenheten

Ekonomiska konsekvenser

Ny HSV organisation beräknas klara sig med tidigare budget, och den ekonomiska effekten beräknas således till noll.

Tidplan

Ny hemsjukvårdsorganisation startar 1 april

Serviceägenheter, nytt arbetssätt och nyttjande

I nuläget finns det 96 serviceägenheter i Östhammars kommun. De ägs och hyrs ut av Östhammarshem men det krävs ett myndighetsbeslut för att få tillgång till dem. I arbetet med trygg och hållbar Äldreomsorg kommer vi att se över den strategi som idag gäller för nyttjandet av kommunens serviceägenheter. Dialog med Östhammarshem kommer ske kontinuerligt under arbetet.

---

¹ Prator är regionens system för kommunikation med kommunen för gemensamma patienter/brukare

Socialförvaltningen
Torbjörn Nyqvist

Administrativa förändringar

Revidering av riktlinjer för biståndshandläggning inom vård och omsorg

Riktlinjer för biståndshandläggning inom vård och omsorg behöver revideras så de följer begrepp och arbetssätt enligt trygg och hållbar äldreomsorg. Riktlinjerna behöver också revideras så de stödjer omställningen.

Ny struktur för information om äldreomsorg på kommunens hemsida

I samband med omställningen enligt trygg och hållbar äldreomsorg kommer hemsidan förändras. Förutom att spegla ny verksamhet kommer hemsidan på samma sätt som det nya arbetssättet anpassas mer utifrån brukaren behov. Bland annat så kommer en ny tjänst på hemsidan som ska ge en indikativ omsorgsavgift tidigt i biståndsprocessen.

Framtagning av nytt styrdokument för ekonomistyrning av hemtjänst och som särskilt boende, IBIC och ett rehabiliterande arbetssätt

För att kunna styra och följa upp hemtjänstinsatser skapas en ny styr- och uppföljningsmodell och omställning av tre särskilda boende till SäBo omvårdnad.

Styr- och uppföljningsmodellen utformas via fyra definierade behovsnivåer. Behoven i modellen är lika med beviljade hemtjänsttimmar per brukare och grupp. Inom varje behovsnivå finns det definierade utmaningar och strategier för respektive behovsnivå.

Utmaningarna och strategierna som är framtagna utgår från riktlinjer och i mål och budget dokumentet.

Sammanfattande ekonomisk kalkyl

Den totala ekonomiska nettoeffekten för de föreslagna verksamhetsförändringarna beräknas uppgå till 10,6 mnkr på helårsbasis med en möjlig ytterligare effekt på 3,5 mnkr fr.o.m. 2023. Samtliga beräkningar i tjänsteutlåtandet utgår ifrån 2020 års priser. I tabellen nedan specificeras nettoeffekt för respektive omställningsområde:

Omställningsområde	Årlig nettoeffekt, mnkr	fr.o.m. 2023
Individuella beslut på särskilt boende	9,0	
Omställning till demensboenden	-2,1	
Flytt av korttidsenheten och neddragning från 14 till 7 platser	5,6	3,5
Nytt psykiatriboende	-5,8	
Ny nattorganisation SoL gemensamt för ordinärt och särskilt boende	3,9	
Totalt	10,6	3,5

Socialförvaltningen
Torbjörn Nyqvist

Risikanalyt och samverkan

Samverkan av förändringen kommer ske i förvaltningens månadsvisa samverkansgrupp där samtliga medarbetare inom förvaltningen är representerade genom sina fackliga ombud. En regelbunden samverkan skapar delaktighet och ger arbetsgivaren ytterligare ett perspektiv på förändringen och dess innebörd.

Riskbedömning med anledning av förändring av verksamhet kommer göras i samarbete mellan förvaltningschef och skyddsombud som finns på förvaltningens arbetsplatser. Riskbedömningen ska göras utifrån ett förslag på omställning.

Beslutet skickas till

Ledningsgrupp Sektor Omsorg

GENOMFÖRANDE

Utförd

Klara rader: 26/26

Klara åtgärder: 0/10

Ansvarig: Lina Edlund

Datum: 2020-12-17

Enhet: Socialförvaltningen (Soc)

Objekt: Förändring inom Vård och Omsorg

Beskrivning: Vård och omsorg/Produktion omsorg föreslås göra förändringar i verksamhet/organisation utifrån planen Trygg och hållbar äldreomsorg.

Deltagare: Anneli Jansson Sumén, Lina Edlund

Övriga deltagare: Steinbrecher, Johan (chef) Wahlbeck, Yvonne (chef) Nyqvist, Torbjörn (chef) Scheij, Martin (Kommunal) Karlsson, Madelene (Vårdförbundet) Jonasson, Lennart (Akademikerförbundet SSR) Liljefors, Pia (Fysioterapeuterna) Liljeholm, Sanna (Sveriges Arbetsterapeuter) Fröjd Forsberg, Helene (Ledarna)

DEFINITIONER FÖR RISKVÄRDERING

Faktor	Sannolikhet	Faktor	Konsekvens	Riskmatris:				
1	Mycket osannolik	1	Mycket liten	5	10	15	20	25
2	Osannolik	2	Viss	4	8	12	16	20
3	Låg sannolikhet	3	Allvarlig	3	6	9	12	15
4	Hög sannolikhet	4	Mycket allvarlig	2	4	6	8	10
5	Nästan säkert	5	Katastrofal	1	2	3	4	5

CHECKLISTA: RISKBEDÖMNING VID FÖRÄNDRING (ARBETSMILJÖPERSPEKTIV)

Länkat dokument: Chefshandboken: arbetsmiljöarbete

Beskrivning av eller instruktioner för mallen: Vid förändringar som ligger utanför det dagliga arbetet görs en riskbedömning redan i planeringsstadiet. Skyddsombud har rätt att medverka under hela processen, men det är arbetsgivaren som har ansvar för att bedöma om ändringen kommer att medföra risker som behöver åtgärdas.

En risk är en orsak till att någon kan bli sjuk eller skada sig. En risk är något som kan få negativa konsekvenser för individen, gruppen eller verksamheten, till exempel:

- Hala golv kan leda till att någon halkar och skadar sig.
- Tunga lyft och påfrestande arbetsställningar kan leda till skador och sjukdomar i muskler och skelett.
- Många vakanser över lång tid kan leda till ohälsosam arbetsbelastning och stress.
- Kränkande särbehandling kan leda till stress och psykisk ohälsa.

Om konsekvenserna blir små och sannolikheten för ohälsa/skada är minimal, då behövs troligen ingen omedelbar åtgärd. Om konsekvenserna är stora och sannolikheten är hög för att risken ska inträffa så behövs omedelbara åtgärder.

Kom ihåg att följa upp de åtgärder som har gjorts för att se om de fått önskad effekt eller om det behövs ytterligare åtgärder för att minska eller ta bort eventuella arbetsmiljörisiker.

GÖR SÅ HÄR:

1. Beskriv förändringen, var den ska genomföras och vem som berörs.
2. Undersök och identifiera hur den planerade förändringen kan tänkas påverka medarbetarna. Fokusera på omständigheter (orsaker) som riskerar leda till ohälsa eller olycksfall på er arbetsplats. Klicka på pilen i högerkanten för att skapa nya rader under varje rubrik.
3. Beskriv vilken typ av ohälsa, skada eller andra negativa konsekvenser som kan uppstå.
4. Bedöm hur allvarlig risken är utifrån hur SANNOLIKT det är att skada/ohälsa inträffar och vilka KONSEKVENSERNA blir om skada/ohälsa inträffar.
5. Bestäm och tidssätt åtgärder. Allvarliga och akuta risker har högst prioritet och åtgärdas direkt. Koppla åtgärder direkt till identifierade risker genom att klicka på skiftnyckeln längst ut till höger i respektive rad.

Tips!

- Alla dina åtgärder samlas under rubriken HANDLINGSPLAN. Där kan du dokumentera uppföljningen.

Nr	Risk (omständighet)	Beskrivning / ohälsa/skada (konsekvens)	Risk
1	Beskrivning av förändringen (använd inte riskkolumnen i den här delen) Om du har beskrivit förändringen i ett separat dokument kan du bifoga det.		

Nr	Risk (omständighet)	Beskrivning / ohälsa/skada (konsekvens)	Risk			
1.1	Beskriv vad förändringen består av. (Skriv i fältet här till höger)	Omorganisation inom Socialförvaltningen/Sektor Omsorgs område, för att skapa en effektiv äldreomsorg, med rätt insatser, i rätt tid och i rätt omfattning. Omsorg ska erbjudas i flera olika former; två demensboenden och tre trygghetsboende skapas istället för fem särskilda boenden. HSL organiseras under en chef. Korttidsplatser minskas i antal och flyttas till Gimo. Psykiatriboende skapas, placering Gimo. Biståndsbeslut har redan flyttas till myndighet. Nattorganisation gemensamt för ordinärt och särskilt boende, placering i Gimo. Bemanningenhet bildas. Nytt arbetssätt för servicelägenheter. Revidering av riktlinjer för biståndshandläggning.	0			
1.2	Beskriv var förändringen ska genomföras och vilka VERKSAMHETER som berörs direkt eller indirekt. (Skriv i fältet här till höger)	Alla nuvarande särskilda boenden, HSL, Nattpatrullen, Korttidsenheten, Närvårdsenheten, hemtjänsten Gimo. Dagverksamhet Östhammar.	0			
1.3	Beskriv vilka MEDARBETARE och CHEFER som berörs av förändringen. (Skriv i fältet här till höger)	Alla medarbetare och chefer inom ovan nämnda verksamheter.	0			
2	ARBETSMILJÖ: Vilka tekniska och fysiska risker kan förändringen medföra? Vad kan det få för konsekvens?					
	Tekniska faktorer berör teknik, konstruktioner och hjälpmedel. Fysiska faktorer har att göra med hur man arbetar. Exempel: dåligt fungerande IT-system, trasiga maskiner, brister i lyftanordningar, bristfällig skyddsutrustning, ventilation, fukt och mögel, dålig belysning, höga ljudnivåer, tunga lyft, arbete i obekväma ställningar, farliga kemikalier, smitta, arbete på extrema platser som höga höjder, halt eller hårt underlag.					
2.1	Miljö på Parkvägen med hänsyn till brukare med demenssjukdom	Trappor, balkonger och öppna kök kan leda till fallrisk för brukare, och därmed för ökad stress och arbetsbörda för medarbetare.	4*4 16			
2.2	Brist på tjänstebilar	Risk att det inte finns tillgång till tjänstebil när kravet på förebyggande arbete ökar	4*2 8			
3	ARBETSMILJÖ: Vilka sociala risker kan förändringen medföra? Vad kan det få för konsekvens?					
	Sociala faktorer handlar om risker i samspelet med andra. Exempel: samarbetssvårigheter, konflikter, kränkande särbehandling, bristande kommunikation, kränkningar och hot på sociala medier, hotfulla situationer					
4	ARBETSMILJÖ: Vilka organisatoriska risker kan förändringen medföra? Vad kan det få för konsekvens?					
	Organisatoriska faktorer berör arbetsplatsens organisering. Exempel. långvarig och ohälsosam arbetsbelastning, för lite tid för återhämtning, bristande kommunikation, bristande ledning och styrning, otydlighet i roller och ansvar, bristande kunskaper, bristande introduktion					
4.1	Nya beslut för brukare som utgår från individuella behov kan skapa rättsosäkerhet.	Risk att biståndshandläggare tar olagliga myndighetsbeslut.	1*4 4			
4.2	Nya demensboenden för brukare med demenssjukdom.	Risk att medarbetare får svårt att möta brukarens behov vid demenssjukdom.	4*2 8			
Åtgärd						
Nr	Åtgärdsrubrik	Åtgärd	Utförare	Åtgärdssteg	Åtgärdstyp	Klardatum:
1	Otillräcklig bemanning	Bemanning ska planeras utifrån brukares biståndsbeslut.	Edlund, Lina Steinbrecher, Johan	Eliminera faran	Planerad	2021-01-24 Klar ☐
4.3	Förändringar skapar oro hos brukare och anhöriga, kan föras över på medarbetare.		Risk för oro			5*3 15

Nr	Risk (omständighet)	Beskrivning / ohälsa/skada (konsekvens)	Risk			
Åtgärd						
Nr	Åtgärdsrubrik	Åtgärd	Utförare	Åtgärdssteg	Åtgärdstyp	Klardatum:
2	Oro	Kommunicera frekvent med brukare och anhöriga	Edlund, Lina Steinbrecher, Johan	Eliminera faran	Planerad	2021-01-31 Klar ☐
4.4	Central bemanningsenhet			Risk att personlig kännedom mellan bemannare och personal saknas.		2*2 4
4.5	Ensamarbete			Risk att vid gemensam nattorganisation, prioriteras larm ute före planerade insatser inne.		0
4.6	Start av ny verksamhet 1 juni			Risk att starta en ny verksamhet precis inför sommaren. Bättre att starta före eller efter sommaren.		4*4 16
Åtgärd						
Nr	Åtgärdsrubrik	Åtgärd	Utförare	Åtgärdssteg	Åtgärdstyp	Klardatum:
3	Uppstart inför sommaren	Starta bemanningsenhet 1 april istället	Edlund, Lina Steinbrecher, Johan	Eliminera faran	Omedelbar	2020-12-17 Klar ☐
4.7	Samarbete mellan myndighet och produktion			Risk för rehab-personal att få en större arbetsbörda än vad medarbetare klarar av utifrån tagna beslut.		4*4 16
Åtgärd						
Nr	Åtgärdsrubrik	Åtgärd	Utförare	Åtgärdssteg	Åtgärdstyp	Klardatum:
4	Kommunikation	Tät kommunikation mellan myndighet och produktion	Edlund, Lina	Eliminera faran	Planerad	2021-01-17 Klar ☐
8	Resursförstärkning	Vid ökat antal beslut som innebär mer rehab ska resurser tillsättas	Edlund, Lina Steinbrecher, Johan	Eliminera faran	Planerad	2021-01-21 Klar ☐
4.8	Start av ny verksamhet med kort varsel och under pågående pandemi			Risk för utmattnings pga kort varsel och mycket att göra redan pga pandemin, vissa verksamheter är underbemannade.		4*4 16
Åtgärd						
Nr	Åtgärdsrubrik	Åtgärd	Utförare	Åtgärdssteg	Åtgärdstyp	Klardatum:
5	Förberedelsestid	Ledarna i verksamheterna är förberedda, och ska vägleda medarbetarna i förändringen.	Edlund, Lina	Eliminera faran	Planerad	2021-01-17 Klar ☐
4.9	Tillräckliga kvalifikationer			Risk att inte alla medarbetare får tillräcklig kompetensutveckling i de nya verksamheterna demens, psykiatri och rehab.		4*4 16
4.10	Korttidsplatser blir färre			Risk för överbeläggning på korttidsplatser pga bristande hemgångsplanering på Regionen.		4*4 16
Åtgärd						
Nr	Åtgärdsrubrik	Åtgärd	Utförare	Åtgärdssteg	Åtgärdstyp	Klardatum:
6	Dialog	Ha en tät dialog med Regionen om hemgång	Edlund, Lina Steinbrecher, Johan	Eliminera faran	Omedelbar	2020-12-17 Klar ☐

Nr	Risk (omständighet)	Beskrivning / ohälsa/skada (konsekvens)	Risk			
4.11	Arbetsbelastning för ssk på Närvårdsenhet	Risk för större arbetsbelastning på Närvårdsenheten	5*3 15			
4.12	Prioritering i arbetet för ssk HSV	Risk att ssk inte får göra egna prioriteringar	4*3 12			
4.13	Fler insatser för HSL	Antalet brukare i egna hem kan öka, och skapa ett större insatsbehov och fler bedömningar av sjuksköterskor och rehabpersonal.	4*3 12			
4.14	Samtal ska gå till Närvården kvällar och helger, istället för lokal ssk.	Risk med svårighet att göra konkreta bedömningar för ssk, risk för felbedömningar.	4*3 12			
Åtgärd						
Nr	Åtgärdsrubrik	Åtgärd	Utförare	Åtgärdssteg	Åtgärdstyp	Klardatum:
9	Bättre bedömningar	Jobba vidare med att omvårdnadspersonal kollar vitalparametrar hos brukare innan man ringer till ssk.	Edlund, Lina Steinbrecher, Johan	Eliminera faran	Planerad	2021-01-21 Klar ☐
4.15	Rehab: införande av koordinators område öst och område väst.			Risk att flexibilitet minskar och arbetstrycket ökar utifrån geografi.		4*3 12
Åtgärd						
Nr	Åtgärdsrubrik	Åtgärd	Utförare	Åtgärdssteg	Åtgärdstyp	Klardatum:
10	Koordinators uppdrag	Innan tillsättning av koordinators ska arbetsätt diskuteras.	Edlund, Lina Steinbrecher, Johan	Eliminera faran	Planerad	2021-01-21 Klar ☐
4.16	En gemensam chef för HSL sjuksköterskor			Risk att chef inte kan vara närvarande för alla medarbetare.		4*3 12
4.17	Samtal ska gå till Närvården kvällar och helger, istället för lokal ssk			Risk för stress hos omvårdnadspersonal, om ssk inte hinner besvara alla samtal vid hög vårdtyngd.		4*3 12
Åtgärd						
Nr	Åtgärdsrubrik	Åtgärd	Utförare	Åtgärdssteg	Åtgärdstyp	Klardatum:
7	Telefonslinga	Skapa att skapa en telefonslinga som trygghet, så att alla samtal besvaras.	Edlund, Lina Steinbrecher, Johan	Eliminera faran	Planerad	2021-01-17 Klar ☐
4.18	Fler insatser för HSL			Risk när natthemsjukvård organiseras under Närvården att det skapas ett glapp och avstånd mellan natthemsjukvård och Närvård.		4*3 12
4.19	Korttidsenhetens utformning och placering			Risk för ökad stress för rehab-personal som idag jobbar på både Närvårdsenhet och Korttidsenhet när Korttidsenhetens utformning och placering ändras		4*3 12
4.20						0
4.21						0

UPPFÖLJNING

Klara rader: 26/26

Klara åtgärder: 0/10

Uppföljningsansvarig

Edlund, Lina

Klar

Klar den

Kommentar

Arbetsgivarrepresentant: .....

Skyddsombud: .....